

19 Νοεμβρίου 1958: Φτερούγισε προς το πάνθεον των αθανάτων

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΟΣ ΦΑΡΟΣ ΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΟΥ

- Η Κύπρος και ο Ελληνισμός δύναται να προσβλέπει σε καλύτερες μέρες αν η σκέψη και το έργο του Κυριάκου Μάτση γίνει βίωμα και οδηγός της κυπριακής νεότητας.

Αναμπίβολα ο Κυριάκος Μάτσης είναι μια από τις πιο αξιοθαύμαστες φυσιογνωμίες του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ. Ο Μάτσης είχε το χάρισμα να συνδυάζει τον οραματισμό και τον πολιτικό ρεαλισμό με την αγωνιστική διάθεση.

Ο Μάτσης ήδη από τα μαθητικά του χρόνια ήταν μια συγκροτημένη και φιλοσοφημένη προσωπικότητα. Ο νεαρός μαθητής είχε διαμορφώσει πολιτικές αντιλήψεις που και σήμερα είναι πολύτιμες πολιτικές παρακαταθήκες. Γράφει το 1944 στο μαθητικό ημερολόγιο του: «Να 'σαι τίμιος στις πολιτικές σου αντιλήψεις που πρέπει να πηγάζουν από την αγάπη προς το συνάνθρωπο, που συνεπάγεται καλύτερη της Πολιτείας, καλύτερη που σαν άμεση συνέπεια έχει την της πατρίδας μερικά και του κόσμου γενικά».

Δεν ήταν μόνο πολιτικά ώριμος ο μαθητής Κυριάκος. Έτρεφε ταυτόχρονα και μια απέραντη αγάπη για τον άνθρωπο. Σημειώνει στο ημερολόγιο του, στις 23 Ιανουαρίου 1943, έξι ολόκληρα χρόνια πριν την έγκριση από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών της «Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου». «Ίδού τα δικαιώματα του ανθρώπου:

1. Το δικαίωμα της ζωής. Οι άνθρωποι μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους μα μπροστά στο νόμο είναι ίσοι.
2. Η προστασία των ανηλίκων.
3. Το καθήκον και η ελευθερία.
4. Το δικαίωμα του να κερδίζεις χρήματα.
5. Το δικαίωμα της περιουσίας.
6. Η ελευθερία της κυκλοφορίας.
7. Το δικαίωμα της εκπαίδευσης.
8. Ελευθερία σκέψης και λόγου.
9. Ατομική ελευθερία.
10. Προστασία κατά της βίας».

Η απεριόριστη αγάπη του για τον άνθρωπο και την ελευθερία τον οδηγούν σε μια έντονη κριτική στάση έναντι του κομμουνισμού και του κομματικού εκφραστή του στην Κύπρο. Σε ένα άρθρο του τον Ιανουάριο του 1946 στη «Νέα Πολιτική Επιθεώρηση», έγραψε, μεταξύ άλλων και τα εξής:

«Είναι γεγονός ότι θα ήμασταν απόλυτα σύμφωνοι με το ΑΚΕΛ αν αυτό δεν απαρνιόταν την ιδέα της πατρίδας και αν απέβλεπε σε ειρηνικότερα μέσα για την επιβολή του Σοσιαλισμού. Αλλά οι αρχηγοί δεν ήθελαν το Σοσιαλισμό, ποθούσαν Κομμουνισμό και το Διεθνισμό. Πάνε και οι αρχές της ελευθερίας και όλα. Πάνω από κάθε τι η δικτατορία του Κόμματος! Έτσι ο Κομμουνισμός δεν είναι τίποτε άλλο παρά η χειρότερη δικτατορική σκλαβιά από όσες είδε ποτέ ο κόσμος. Καταργεί την ατομική πρωτοβουλία που έχει σαν άμεσο αποτέλεσμα την κατάργηση της ίδιας της ελευθερίας και τη μετατροπή του ανθρώπου σε ένα ρομπότ έτοιμο να εκτελεί τες εκ των άνω διαταγές».

Ο Μάτσης ήταν και ένας αγνός ιδεολόγος, ένας ανθρωπιστής. Ήταν ένας οραματιστής που αφουγκραζόταν τη λαϊκή ψυχή. Γράφει στο φοιτητικό ημερολόγιο του: «Μόνο όταν το συμφέρον το ατομικό σταματήσει να κινεί το λογισμό μας σε κάθε μας πράξη, μόνο όταν ο καθένας εργάζεται για το σύνολο και τον εαυτό του, μόνο τότε η ανθρωπότητα μπορεί να βρει